hea südame pärast, need teadsiwad, et tema oma kaasinimest nende hädas ja mures nõuu ja teuga walmis oli toetama, kus wõimalik, need teadsiwad ka, et kus üleüldise elukorra parandamiseks ja heategewate ettewõtete otstarbeks abi ihaldati, temal seal juures ikka lahtine käsi oli. Omast kõrgest wanadusest hoolimata oli ta alati hoolitsew, alati tegew. — See kallis mees on oma pikka elu iga siin põrmupõlwes rohke töö ja waewa järele oma laste ja lastelaste keskes 2. Juunil sel aastal lõpetanud. — Kuna nimi „Laakmann“ Eesti kirjanduse kaswamisega nii wäga koos on, siis on küll arwata, et „Kasulise Kalendri“ lugejad selle mehe eluloost natuke lähemat teadust soowiwad saada.

Aastal 1802 Septembri kuu 25. päewal sündis Lübeckis, selles wanas kuulsus Hansalinnas, jõukal kalewi ja siidi kaupmehel August Laakmannil pojuke ja pandi temale nimeks Heinrich. Õnnelikud wanemad lootsiwad, nagu isegi mõista, et pojast jälle kaupmees pidi saama, nagu isa ja juba wanawanaisa olnud, ja et tema omal ajal jälle isaisade õitsewat kauplust pidi edasi pidama. Aga Jumal oli seda teisiti ära määranud.

Sel ajal märrasiwad Napoleoni I. wäehulgad läbi Saksamaa; Laakmanni isalinn oli ikka weel puutumata jäänud, warsi tuli ka temale hukatus kätte. Aastal 1806 algas waen Prantsuse ja Preisi wahel; õnnetumas Jena ja Auerstädti lahingis sai Preisi wägi löödud; üksnes kuulus Blücher sai õnnekaupa üht osa sõjawäge ära peasta ja põgenes sellega, Prantslastest taga aetud, Lübecki linna, hoolimata raadi ja kodanikkude keelust, kes erapooletuks soowisiwad jääda. Nagu ette näha, ei suutnud Blücher selles mitte wäga kindlas linnas ennast kaitseda, Prantslased tormasiwad peale ja Blücher pidi lepingut tegema. Õnnetu linn pidi nüüd hirmsat kolmepäewalist laastamist metsaliseks läinud saagiahnitsejate Prantsuse wäehulkade läbi wälja kannatama. Kõik warandus langes neile saagiks, ja see wõis rahul olla, kes terwe nahaga peasis. Seda koledust, mis weike Heinrich siin näha sai, ei ole ta iialgi

meelest suutnud unustada, — kuidas näruse riietega Prantslased tema isa kaubaaita silmasiwad, kallid kalewi ja siidi rullid ära wiisiwad, ja mis nad kaasa wõtta ei suutnud, häwitamise tujus ära häwitasiwad. Siis tormasiwad joobnud metsalised laastajad elumajasse sisse, riisusiwad kõik mis hinnaline, lõiwad maja riistad ja mööblid puruks ja pärisiwad aga ikka raha ja raha. Nõnda tuli kolmas laastamise päew kätte. Weike Heinrich istus oma ema käe peal, kes nuttes seda hirmsat häwituse paika waadas, — seal häkitselt kuuleb ta hoowi pealt koledaid ähwarduse sõnu Prantsuse keeles; ta waatab aknast wälja ja näeb, kuidas kaks Prantsuse soldatit mõõga ja püstoliga tema meest ähwardawad: ta peab raha andma, kui mitte, siis on tal ots käes. Omas hinge ahastuses hüiab ta oma mehe wastu, ta andku rabakassa, mis puukuuri ära peidetud, neile kätte ja peastku nõnda oma elu. Mees ei liigu paigast, aga Prantslased on Saksakeele sõnadest aru saanud — nad leiawad puukuurist raha üles ja lähewad oma teed. See oli wiimne raba.

Jõukas elujärg on otsas ja wanemad elawad oma 8 lapsega waewalist elu. Heinrich, kes nõnda üles kaswis, jõudis koolis oma õppimisega usinaste edasi ja tal oli suur himu studeerida, ta oleks heameelega kirikuõpetajaks õppinud. Aga seks puudus tarwilist nõuu ja ta wõttis nõuuks, raamatutrükkijaks saada, lootes, et oma põduraks jäänud isa warem saaks toetada ja nõnda oma armsate raamatutega ikka kokku jääda. Pärast õppimise aega Lübeckis rändas ta kõik Saksamaa läbi, kord ühes, kord teises paigas tööd tehes, et ennast omas kunstis täiendada, seal kõrwal aga ikka hooles olles oma haridust ja teadust kaswatada. Tema jõudis oma rändamisel — ikka jalgsi — wiimaks ka Parisi linna, kus ta pikemat aega ühes kuulsas trükikojas ametis oli. Nii jõudis 1830. aasta kätte ja Prantslastel oli praegu nõuu käsil, jälle üht mässamise katset teha. Laakmannil ei olnud lusti, nende rahutu peade politika asjadesse ennast segada, ta pani asjad kotti ja rändas koju.

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1892, lk. 20